

Některé problémy materiálního, zdravotnického a technického zabezpečení armádní útočné operace do velké hloubky a ve vysokém tempu

Podplukovník CSc Bohumír Oliva

V článku jsou hodnoceny některé vztahy mezi charakterem soudobých operací, novou bojovou technikou a problémy materiálního, zdravotnického a technického zabezpečení. Autor se zabývá otázkou materiální soběstačnosti v rámci vojškového týlu, otázkou zálohy zdravotnických sil a prostředků a otázkou vyprošťování a oprav.

Základním činitelem, který v rozhodující míře určuje charakter bojové činnosti vojsk, je bojová technika. Soudobá technika, jakou jsou jaderné zbraně a zejména raketové zbraně, vytváří podmínky k tomu, aby úkoly ozbrojeného zápasu byly řešeny útočnými formami. Charakteristickým rysem soudobých útočných operací pak bude, že budou vedeny vysokým tempem, do velké hloubky, na více směrech, bez souvislé fronty, s velkými mezerami mezi svazky. Prvosledové svazky svými předsunutými odřady budou v součinnosti s taktickými vzdušnými výsady pronikat na stanovených směrech rychle do operační hloubky sestavy nepřítele. Po prolomení taktické hloubky obrany se nebudou zdržovat likvidací skupin vojsk nepřítele, ale budou je obcházet. Tak bude docházet k častým nejasnostem a překvapením. V průběhu operace bude úsilí podle vývojové situace rychle přenášeno z jednoho směru na druhý.

Složení armády se bude v průběhu operace měnit.

Vzhledem k vlastnostem nové bojové techniky a možnostem, které z těchto vlastností vyplývají, nabývají zvláštního významu pro vedení soudobých operací tanky. Tankové vojsko je jednak poměrně odolné proti účinkům zvláště jaderných zbraní, je schopno překonávat zamořené prostory a svou vysokou manévrovací schopností umožňuje plně využít účinků jaderných zbraní; podmiňuje vysoké tempo operací a vtiskuje jim ráz manévrovosti a dynamičnosti.

Uvedené základní změny ve způsobech vedení bojové činnosti nezůstanou bez vlivu na organizaci a činnost týlu. Všechny úkoly týlu, vyplývající z požadavků soudobých operací, je možno shrnout do jednoho obecného úkolu, a to materiálně, zdravotnický a technický zabezpečit nepřetržitou bojovou činnost vojsk. Splnění tohoto úkolu, který vyžaduje v podstatě zvýšit tempo zásobování tak, aby odpovídalo tempu vedení operace, je podmíněno splněním celé řady dalších významných předpokladů. Můžeme k nim např. počítat zvýšení pohyblivosti týlu, dokonalejší organizaci, plánování a řízení dopravy, způsob využití a s tím související problém obnovy komunikací, systém léčebně odsunového zabezpečení, organizace oprav a odsunů, organizace ochrany a obrany týlu, způsob rozmisťování a přemisťování týlových útvarů a zařízení, organizace velení týlu apod.

Materiální zabezpečení

Základním úkolem, který týl řeší v oblasti materiálního zabezpečení, je dopravit potřebné zásoby včas na místo potřeby. Podrobíme-li tento základní úkol týlu důkladnému rozboru, poznáme, že je tvořen několika faktory: faktorem času, prostorem, zásob a dopravy. Největší význam má faktor času, který rozhodujícím způsobem ovlivňuje všechny ostatní prvky. Abychom zmírnili jeho vliv a význam, bylo by třeba vybavit každého jednotlivce, vozidlo a zbraň

takovými zásobami, aby nemusely být vůbec v průběhu operace doplňovány. Pak by prvek času hrál v soustavě materiálního zabezpečování minimální roli a v podstatě by o materiálním zabezpečování v průběhu operace nemusela být vůbec řeč. Takové vybavení jednotlivce, zbraně a vozidla je však zcela nemožné, protože překračuje jejich fyzické hranice. A tak docházíme k tomu, že je třeba zásoby členit do hloubky a spotřebu krýt včasným přísunem. Členění zásob do hloubky je opět závislé na řadě činitelů. K těmto činitelům lze po-

čítat především požadavek zachování pohyblivosti, manévruschopnosti, určité soběstačnosti. Dále se uplatňuje vliv druhu bojové činnosti, terénu, dopravní techniky apod. Dříve největší objem zásob spotřebovalo dělostřelectvo a minomety a proto členění zásob bylo především ovlivněno spotřebou munice. V současné době však dochází v této oblasti k určitým změnám, které mají zásadní význam. Palebná síla klasických zbraní je nahrazována palebnou silou nové bojové techniky — raketových zbraní. Pro ilustraci je možno uvést příklad, že vzdušný výbuch jednoho atomového náboje v hodnotě 5 kt nahradí 20 000 dělostřeleckých granátů ráže 122 mm. Promítneme-li tento údaj do problematiky přísunu vidíme, že jedna raketa o váze přibližně 3 t nahradí přibližně 700 t dělostřeleckých granátů. K přepravě rakety by bylo třeba třítnové vozidlo a k přepravě dělostřeleckých granátů 234 vozidel. To však nejsou všechny souvislosti, které vyplývají z vlivu raketových zbraní pro týl. Obrovské prostorové účinky raketových zbraní zničí nebo vyřadí jádro sil nepřítele. Nestačí však postihnout všechny prostory a nelze si proto představovat, že po úderu raketami bude již nepřítel zcela zničen nebo umlčen. Zbudou ještě nesouvislé skupiny nepřítele, které směrem do hloubky budou menší a řidší. Z toho vyplývá, že klasické dělostřelectvo a minomety budou plnit jenom doplňkové palebné úkoly. Jejich spotřeba munice bude tedy podstatně nižší. To má velký význam pro týl, protože nebude třeba členit zásoby do takové hloubky a v takovém objemu, jak tomu bylo dříve, ale bude možno větší část těchto zásob vézt na dopravních prostředcích útvarů a svazků, aniž by byly příliš prodlužovány jejich kolony.

Vysoké tempo operací je umožněno především mohutnou palebnou silou raketových zbraní. Palba těchto zbraní je určitým činitelem na bojišti a vytváří předpoklady k rychlejšímu pohybu. Předpokládá se, že všechny hlavní cíle v taktické i operační hloubce budou zničeny raketovými zbraněmi a v důsledku toho je možno dosahovat tak vysokého tempa operací. Domyslíme-li tuto myšlenku až do konce, dospějeme k názoru, že ničení a umlčování nezničených odporů, které jsou v cestě postupujících jednotek, bude prováděno hlavně takovými zbraněmi, které jsou způsobilé k přímé střelbě a které nemusejí provádět zvláštní poměrně zdlouhavá opatření k zaújetí palebného postavení — zbraně, které jsou s to okamžitě zahájit palbu. Takový-

mi zbraněmi jsou tankové kanóny, raketomety a minomety. Z toho vyplývá, že klasické dělostřelectvo bude používáno v průběhu operace jen poměrně zřídka. Proto také spotřeba munice nebude tak velká (u hlavněového dělostřelectva), jak tomu bylo dříve. Dělostřelecká podpora útoku klasickým dělostřelectvem bude prováděna systémem paleb na vyžádání nebo podle vlastního pozorování na ničení a umlčování cílů v blízkosti vlastních vojsk. Vlivem prostorového účinku raket na nepřátelská vojska v hloubce bude hodnota jeho obrany stále nižší. Proto bojová činnost vojsk v hloubce bude mít ráz střetných bojů. Lze tedy předpokládat, že spotřeba střeliva bude odpovídat 2—3 oddílovým soustředěním denně, tj. 0,2 až 0,3 pp. Naproti tomu pravděpodobně vzroste spotřeba střeliva u tanků na 0,8—0,9 pp, spotřeba protiletadlové munice na 0,7—0,8 pp a spotřeba raketometné munice na 0,75 pp. Nízká průměrná denní spotřeba munice umožní, aby v týlech útvarů a svazků byly přepravovány relativně vyšší pohyblivé zásoby munice při zachování stejné kapacity dopravních prostředků. Členění zásob především klasické munice do hloubky může být tudíž co do objemu omezeno. Zvýší se materiální soběstačnost útvarů a svazků a tím i jejich schopnost k plynulému zásobování při nepředvídaném přerušení přísunu z hloubky.

Členění zásob do hloubky má přímý vliv na faktor prostoru a tím i na faktor času. Čím bude vzdálenost mezi místem výdeje a místem spotřeby menší, tím kratší doba bude třeba na doplnění zásob. Tím, že podstatnou část zásob, jichž je třeba na operaci, soustředíme na dopravních prostředcích vojskového týlu, tím dosáhneme větší rychlosti v doplňování zásob přímo na místě spotřeby u jednotlivce, zbraně, vozidla.

Faktor zásob není dán jen jejich členěním do hloubky, ale i jejich kvalitou. To znamená dopravit v daném čase a do daného prostoru takové zásoby, jakých je tam třeba. Tato závislost byla dříve řešena tím, že se zásoby přesunovaly podle požadavků jednotlivých náčelníků služeb a náčelníků druhů vojsk. Byl to svého času jistě požadavek správný, protože spád bojové činnosti nebyl tak prudký, jako je tomu dnes. Proto bylo možno provádět na stupni armády přísun z perspektivou 1—2 dnů. Při dobré organizaci plánování dopravy bylo možno tuto dobu zkrátit, avšak nikdy nemohla být nižší než 12 hodin. Dnes jsou však vytvořeny podmínky pro to, aby stanovením minimální denní standardní nor-

my spotřeby a širokým využitím paletizace a konteinerizace bylo doplňování zásob u svazků řešeno automatickým přísunem z iniciativy náčelníka týlu armády.

Soudobé útočné operace mají za následek, že se týly velmi rychle vzdalují od svých zásobovacích zdrojů. A tím se dostáváme k dalšímu faktoru, a to je doprava. Tato otázka již také přímo souvisí s organizací armádního týlu. Dříve se zásobování svazků provádělo z armádní zásobovací základny, která v průběhu operace rozvíjela zpravidla dvě čelní oddělení, a to obvykle po obou dnech operace. Armádní zásobovací základna jako celek se přemísťovala až ke konci armádní útočné operace. V současných podmínkách taková organizace týlu již nebude možná. Hlavním důvodem pro to je okolnost, že hloubka armádních operací se prodloužila za současného zkrácení doby jejich trvání. Předpokládáme-li, že armádní útočná operace bude vedena do hloubky až 300 km a že armádní zásobovací základna by se rozvíjela v hloubce až 120 km, dosáhlo by její odtržení ke konci operace vzdálenosti 420 km. To je vzdálenost, která se rovná asi jednomu třídennímu koloběhu. Operace sama však nebude trvat déle než 4 dny. Z toho vyplývá, že armádní zásobovací základna bude muset být přemísťována častěji.

Dopravní technika používaná pro přísun se nezměnila a tak se nemůže změnit ani hranice, která byla považována za maximální pro odtržení zásobovacích zdrojů od vojsk. Tato vzdálenost se rovnala jednodennímu koloběhu dopravních prostředků, což představuje při denním výkonu 200—250 km vzdálenost 100—120 km. Protože denní tempo operace může činit 80—100, popřípadě i více kilometrů, což se prakticky rovná téměř jednodennímu koloběhu dopravních prostředků, docházíme k závěru, že armádní zásobovací základna se musí rovněž přemísťovat denně. Z toho vyplývá, že nemůže být rozvíjena na zemi, ale že musí být pohyblivá. Dříve nebylo možno dosáhnout její pohyblivosti s ohledem na množství zásob, které v ní musely být udržovány. Dnes, kdy se počítá s využitím raketových zbraní, lze podstatně snížit množství zásob munice udržovaných na jednotlivých stupních, tedy i v armádní zásobovací základně. Za předpokladu, že norma zásob v armádní zásobovací základně

bude určena ke krytí spotřeby za jeden den boje, může dosáhnout požadované pohyblivosti. Zásada udržování jednodenních zásob v armádní zásobovací základně však předpokládá pružnou organizaci přísunu frontem.

Máme-li stanovit objem jednodenních zásob v armádní zásobovací základně, je třeba vycházet z předpokládané denní průměrné normy spotřeby. Činí-li denní norma spotřeby dělostřelecké munice na stupni svazku 0,2—0,3 pp, pak v rámci armády může dosahovat 0,15—0,2 pp — vyjádřeno v tunách 1500—2000 tun.*) Spotřeba PHM zůstane v podstatě nezměněna, avšak vzhledem k značným zásobám ve vojskovém týlu může armáda udržovat zásobu jen 0,2 n — tj. 600—100 tun.

Celkem by tedy mělo být v armádní zásobovací základně udržováno:

— munice	1500—2000 tun,
— PHM	600—700 tun,
— proviantu	250 tun

Celkem 2850—3350 tun.
500—600 tun ostatní materiál (20% z hlavních druhů).

Celkem 2850—3550 tun.

Takové množství materiálu lze přepravit dvěma armádními automobilními prapory a jedním armádním cisternovým praporem jedním koloběhem. Uvedenými počty dopravních útvarů je také armáda obvykle vybavována.

Při rychlém tempu soudobých útočných operací je možno předpokládat, že se nepříteli nepodaří zcela zničit železniční síť na území, které opouští. Přesto však nebude možné reálně počítat s možností jejího — byť i jen částečného — využití armádou, a to právě s ohledem na zabezpečení tak vysokého tempa operace. Proto využití železnice, dovozí-li to situace, bude záležitostí týlu frontu. Avšak požadavek rychlosti a manévrovosti dopravy činí možnost využití železnice i na stupni frontu problematickou, a to zvláště v průběhu operace. Lze proto předpokládat, že i u frontu bude těžiště dopravy spočívat na automobilní dopravě. Půjde především o čelní část úseku přísunu frontu, při jeho styku s armádním úsekem přísunu.

*) Váha pp — podle stávajícího počtu hlavní.

Výkonnost dopravy podstatně omezuje nutnost překládání materiálu. Nejvýhodnější způsob organizace dopravy je takový, kdy zásoby materiálu jsou dopravovány od zásobovacího zdroje přímo až ke spotřebiteli. Pro takový způsob organizace dopravy má velký význam druh použité automobilní techniky. Vzdálenosti přísunu zejména na stupni front—armáda, jsou velké, takže nemůže být plně využito stávající automobilní techniky. Mez její využitelnosti je dána fyzickou únavou řidičů, jimž musí být po 10—12 hodinách jízdy poskytnut odpočinek. Aby automobilní technika mohla být plně využita, bylo by třeba organizovat dvě směny řidičů. Kromě toho dopravní prostředky armády a frontu by měly být využívány v souběžné kombinaci. Tím by bylo dosaženo toho, že materiál by nemusel být z dopravních prostředků vykládán a mohl by být dopravován přímo až do vojskového týlu. Ještě výhodnější by bylo použít na stupni armáda a front sedlové vozy, které jsou již v prototypu vyvinuty a ve třetí půlletce bude přikročeno k jejich masové výrobě.

Při obou druhích automobilní techniky by bylo nutné dopravu organizovat na principu výměnných stanic. Výměnné stanice by se zřizovaly na vzdálenost rovnající se délce jednodenního koloběhu, tj. vzájemně od sebe 120 km vzdálené. Rozvínovaly by se v prostorech umožňujících skryté a rozptýlené rozmístění vozidel. Při použití aut běžného typu by každé vozidlo bylo obsazeno dvěma řidiči, kteří by také odpovídali za jeho technický stav. K předávání vozidla by docházelo jenom mezi nimi. Každý z řidičů by byl zařazen do jedné směny. První směna by dopravila naložená vozidla ze zásobovacího místa (např. z frontových skladů) do výměnné stanice, kde by je předala druhé směně. Do návratu druhé směny by řidiči první směny odpočívali.

Způsob dopravy na principu výměnných stanic lze organizovat v několika variantách, které nepokládám za nutné na tomto místě rozvádět. Faktem však je, že při takové organizaci přísunu se význam armádní zásobovací základny zmenšuje a mění. Tato okolnost zvláště vyniká za předpokladu použití sedlových vozů. V tomto případě by se ve výměnných místech mohly dočasně udržovat i určité zásoby naložené na polopřívěsích. Při použití sedlových vozů by nedocházelo k předávání vozidel, ale jen k předávání naložených nebo prázdných polopřívěsů.

Ve výměnných stanicích by musela být rozvinuta zařízení umožňující odpočinek řidičů, jejich stravování, zdravotnické zabezpečení, doplnění PHM u vozidel a jejich technické zabezpečení.

Mluvíme-li o pozemní dopravě, nesmíme zapomenout ani na komunikace. Stáb týlu armády musí mít přesný přehled o stavu všech příčných a podélných komunikací, o všech důležitých objektech na nich. Musí rovněž vést stálý přehled o radiační situaci, aby mohl včas usměrňovat dopravu na osy, které se zamořeným prostorům vyhýbají. Síť regulačních orgánů na osách může být vzhledem k jejich počtu daleko řidší, než tomu bylo doposud a v tom případě, bude-li doprava organizována systémem výměnných stanic, nebude třeba rozvínovat stanice etapní služby. Bude však žádoucí vybavit regulační stanice větším počtem motocyklů, aby mohli vést proudy po objíždkách a po regulačně obtížných úsecích cest. Stáb týlu armády musí mít zabezpečeno spojení s regulačními a výměnnými stanicemi. Regulační stanice pak udržují spojení s regulačními hlídkami. Dopravu bude třeba řídit na principu dispečinku.

Kromě automobilní dopravy musí být připraveno zabezpečení vojsk též vzdušným přísunem. Potřeba přísunu vzduchem se projeví zvláště v průběhu operace, kdy se vzdálenosti přísunu značně prodlužují a kdy pohyblivé zásoby u vojsk, zvláště u tankových svazků, mohou klesnout na minimální hranici. Kromě toho se objeví také nutnost vzdušného přísunu v důsledku zničení zásob nebo dopravních prostředků činností nepřítel. K tomu účelu týl armády by měl být vybaven útvarem vrtulníků s takovou kapacitou, aby stačil během dne obnovit spotřebované zásoby u jedné tankové divize. Měl by mít tudíž kapacitu přibližně 200 tun (počítáno s potřebou doplnit 0,3 pp munice—300 tun a 0,5 n PHM—250 t a to třemi koloběhy).

Při aplikaci uvedených zásad organizace dopravy a vlivu charakteristických rysů soudobých útočných operací na organizaci materiálního zabezpečení můžeme vyvodit některé závěry, které budou odlišné od dosavadního systému zabezpečování vojsk.

Prvním takovým závěrem je možnost zvýšit materiálovou soběstačnost svazků a útvarů, což vyplývá z vlastností raketových zbraní, které z větší části plní úkoly, které doposud plnilo klasické dělostřelectvo. Kromě toho se potřeba munice dále snižuje v důsledku nižších norem spotřeby.

To vše má přímý vliv na organizaci materiálního zabezpečení v průběhu operace.

Výše pohyblivých zásob udržovaných ve vojenském týlu za předpokladu, že budou rozloženy tak, aby těžiště bylo u útvaru (aby byla dosažena jeho větší soběstačnost), by mohla v rámci svazku činit:

- munice: pěchotní 1 pp, dělostřelecká a minometná 1,2 pp, raketometná 3 pp, protiletadlová 3 pp, tanková 3 pp, raketová 12 raket, 32 protitankových raket,
- PHM: automobilní benzín 1,5 n, nafta pro tanky, samohybná děla, obrněné transportéry, tahače a ostatní pásová vozidla 2,5 n, nafta pro ostatní vozidla 1,5 n,**)
- proviant: 4 dd.

Další závěr, který je ovlivňován zejména vysokým tempem operace, její dynamičností, nerovnoměrností vývoje situace a nesouvislou frontou, spočívá v tom, že týlové útvary a zařízení se nesmějí odtrhnout od vojsk a že se tudíž budou přemisťovat několikrát za den. Ke své činnosti se nebudou rozvíjet a nejvýhodnější by bylo přisun k útvarům a jednotkám organizovat v rámci svazku výměnou naložených vozidel za prázdná (i s řidiči).

Zvýšením soběstačnosti vojenského týlu po stránce materiálního zabezpečení a přiblížením týlů k vojskům se dosáhne základního požadavku soudobé operace, tj. nepřetržitosti v jejím zabezpečování. Zásoby u vojsk musí být v průběhu operace doplňovány tak, aby armáda mohla pokračovat v rozvíjení frontové operace i bez operační přestávky.

Armádní zásoby mohou dosahovat maximálně výše jednodenních zásob a měly by být udržovány plně pohyblivými. Armádní zásoby budou mít s ohledem na svoji relativně nízkou výši velikou důležitost a proto musí být věnována prvořadá pozornost jejich obraně. Jedním ze základních opatření ochrany armádních zásob bude snaha maximálně je rozptýlit tak, aby nebyly vhodným cílem pro napadení jadernými zbraněmi nepřítele. Šířka útočného pásma a útočná činnost armády zpravidla na dvou směrech si vynucuje rozdělovat zásoby již z taktického hlediska na dva operační směry. Tím se současně dosáhne jejich rozptýlení do šířky.

Předpokládáme-li, že ve vojenském týlu by byly vezeny zásoby na 3—4 dny boje a v armádním týlu na 1 den boje, tedy v rám-

ci armády na 4—5 dní boje, stačily by tyto zásoby na zabezpečení armádní operace po celou dobu jejího trvání. V průběhu operace však musí být spotřebována část zásob doplňována přisunem. To předpokládá dokonalou organizaci dopravy v operačním týlu vůbec a v týlu frontu zvláště.

Zdravotnické zabezpečení

Při rozboru otázky zdravotnického zabezpečení by se zdálo, že vysoké tempo operace je podmíněno nízkými zdravotnickými ztrátami. Domnívám se však, že zdravotnické ztráty budou značné, a to zejména u druhých sledů a záloh, které budou předmětem úderů raketových zbraní s jadernou náplní. Vysoké tempo operace a nepřetržitost vedení bojové činnosti v průběhu útočné operace bude dosahována především zasazováním svěžích svazků z hloubky.

Organizace zdravotnického zabezpečení bude značně ztížena dynamičností boje, jeho vysokou manévrovostí a nerovnoměrným vývojem. Svazky již svými organickými prostředky zdaleka nestačí organizovat přiměřené zdravotnické zabezpečení a bude proto nezbytné, aby tento úkol převzal nadřízený náčelník, tj. náčelník zdravotnické služby armády. K tomu účelu musí být u armády vytvořena záloha sil a prostředků zdravotnické služby profilovaných obdobně jako zdravotnická rota divizního zdravotnického praporu. Tyto prostředky (armádní zdravotnické roty) by byly rozvíjeny postupně podle požadavků svazků dvakrát až třikrát za den. V těchto léčebně odsunových etapách by byli hospitalizováni ranění neschopní dalšího odsunu. Odsun raněných z praporečnických obvazišť na divizní obvazišť by se prováděl většinou zdravotnickými auty a podle situace i vrtulníky péči náčelníka zdravotnické služby divize. Za divizními (armádními) obvazišti by se jako další léčebně odsunová etapa rozvíjely nemocniční základny. Rozvinutí nemocničních základen by organizoval a zabezpečoval front a ty by se během armádní útočné operace nepřemisťovaly. Z toho důvodu by bylo nezbytné, aby front ke zdravotnickému zabezpečení celé hloubky operace denně rozvínoval nové nemocniční základny.

Zdravotnické zabezpečení armádní útočné operace by bylo třeba organizovat podle směrů. To znamená, že také nemocniční základny by se rozvíjely zpravidla v počtu odpovídajícím počtu operačních směrů. Komunikační síť by bylo třeba organizovat

**) 1 n pro kolová vozidla = 650 km, 1 n pro pásová vozidla = 400 km.

tak, aby mezi nemocničními základnami mohl být pružně a rychle uskutečněn manévry.

Odsuny raněných z divizních (armádních) obvažišť by měl být prováděn převážně vzdušnou cestou. Tak by se nejen zrychlil odsun raněných, ale odlehčilo by se i komunikacím.

Armádní záloha zdravotnických sil a prostředků je kromě ke zdravotnickému zabezpečení svazků určena též k odstraňování následků napadení vojsk zbraněmi hromadného ničení.

Základním předpokladem zabezpečení nepřetržitosti v poskytování odborné lékařské pomoci je pružné, konkrétní situaci odpovídající využití armádní zdravotnické zálohy. Armádní zdravotnická zařízení mohou být rozvíjena za jednotlivými svazky nebo náčelník zdravotnické služby armády může zdravotnické zabezpečení organizovat na prostorovém principu. V takovém případě může podle významu a důležitosti odsunových směrů využít svých sil a prostředků centralizovaně ve prospěch i více svazků.

Technické zabezpečení

Snad nejpronikavěji je třeba provést přehodnocení dosavadní organizace technického zabezpečení. Technická služba jednotek, útvarů a svazků má k dispozici výkonné síly a prostředky, které však v průběhu operace nemohou být využity. Když se rozvinou k práci na místě, tak se odtrhují a svazek nutně ztrácí naději, že jich bude moci do konce operace využít. Abychom se vyhnuli této nežádoucí situaci v technickém zabezpečení, je třeba nejdříve v principu stanovit rozsah oprav prováděných jednotkami, útvary, svazky a svazy. Charakter soudobé operace vyžaduje, aby prostředky technického zabezpečení především vojskového týlu, prováděly jen takové opravy, které vyžadují mí-

nimálního času. Tak orgány technického zabezpečení praporu by měly jen pomáhat osádkám vozidel při odstraňování poruch zvláště poskytnutím záložních součástek. Rozsah práce orgánů technického zabezpečení útvarů by rovněž neměl přesáhnout poskytování pomoci osádkám při odstraňování poruch výměnou náhradních dílů. Jednoduché běžné opravy by prováděly až dílny svazků. S tímto rozsahem technické pomoci je spojena celá řada dalších otázek. První z nich je vyprošťování. Vzhledem k tomu, že technické orgány by se zaměřovaly na provádění oprav na místě poškození, odpadlo by vyprošťování poškozené techniky na shromaždiště poškozených vozidel. Vyprošťovací prostředky vojskového týlu by prováděly jen vyprošťování uvislé techniky. Tato vyproštění lze vzhledem k charakteru bojiště považovat za častá. Další otázkou je rozvíjení shromaždišť porouchaných vozidel. Nebude zpravidla ani možné ani účelné rozvíjet shromaždiště porouchaných vozidel na stu stupni pluku a popřípadě na stupni divize.

Armádní prostředky technického zabezpečení by prováděly vyprošťování poškozené techniky a její soustřeďování do armádních shromaždišť poškozených vozidel. Během dne by se rozvíjela zpravidla dvě shromaždiště poškozených vozidel, a to na každém operačním směru. V nich by armádní dílenské prostředky prováděly zejména složitější běžné opravy a podle situace i střední opravy. Aby bylo plně využito dílenských prostředků rozvinutých ve shromaždištích poškozených vozidel, bylo by výhodné, aby spolu s poškozenou technikou tyto dílny přebíral front a posiloval armádu k rozvinutí nových shromaždišť poškozených vozidel dílenskými prostředky ze své zálohy. Armáda by tudíž musela být pro každý den posilována takovými silami a prostředky technické služby frontu, které by dostačovaly k rozvinutí 2—4 shromaždišť poškozených vozidel.

ZÁVĚR

Úkol materiálního zabezpečení útočné operace vedené vysokým tempem a do velké hloubky vyžaduje co nejvíce vybavit útvary a svazky zásobami tak, aby byla zvýšena jejich soběstačnost. Tuto možnost skýtá zavedení nového druhu bojové techniky — raketových zbraní, které svými účinky jednak do značné míry nahrazují potřebu klasického dělostřelectva a jednak podstatně snižují jeho normy spotřeby. To umožňuje vybavit svazky a útvary vyššími pohyblivými zásobami zvláště tankové a protiletadlové munice a PHM. Za těchto předpokladů nemusí mít přísun v rámci armádního týlu takový pravidelný ráz,

jak tomu bylo doposud. Tím také armádní zásoby budou mít charakter pohyblivých zásob. Jejich význam pro materiální zabezpečení operace vzroste a proto bude nutno velkou pozornost věnovat jejich ochraně a obraně.

Pro zdravotnické zabezpečení soudobé armádní útočné operace mají rozhodující význam zálohy zdravotnických sil a prostředků náčelníka zdravotnické služby armády. Jimi může výhodně zasáhnout jak k posílení svazků v souladu s vývojem situace, tak i k odstraňování následků napadení zbraněmi hromadného ničení. Ve prospěch armád bude třeba z prostředků frontu rozvinovat denně nemocniční základny.

V oblasti technického zabezpečení se jeví žádoucím přehodnotit celý dosavadní systém vyprošťování a oprav. V rámci vojskového týlu bude možno provádět jen odstraňování poruch a jednoduché běžné opravy. Poškozená vozidla budou opravována výhradně na místě poškození a vyprošťování bude prováděno jen u uvízlých vozidel. Vyprošťování poškozených vozidel, rozvinování shromaždišť poškozených vozidel a provádění složitějších oprav bude úkolem technické služby armády, kterou bude třeba posilovat z prostředků frontu.

Názory uvedené v článku jsou teoretického rázu a bylo by třeba je v diskusi podrobit kritice a upřesnit.

В статье оцениваются некоторые соотношения между характером современных операций, новой боевой техникой, проблемами материального, медицинского и технического обеспечения. Автор выдвигает вопрос материальной независимости в рамках войскового тыла, вопрос о резерве медицинских сил и средств, а также вопрос вывода машин из аварийного положения и их ремонта.
